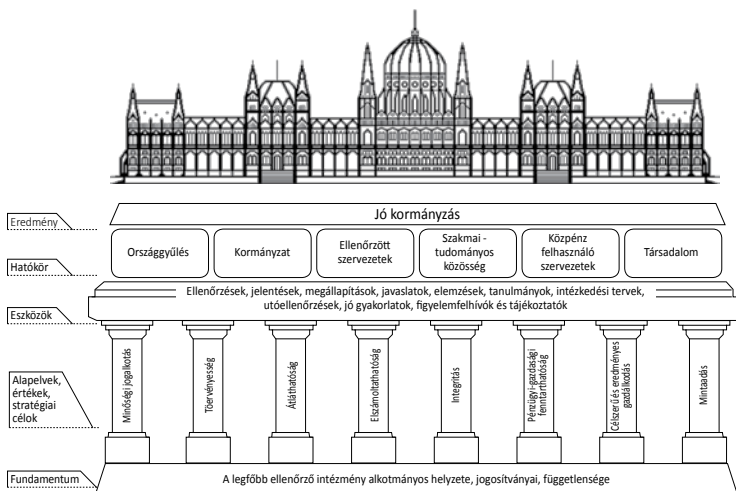

ELŐSZÓ

Az Állami Számvevőszék stratégiájában vállalt küldetése, hogy szilárd szakmai alapon álló, értékteremtő ellenőrzéseivel előmozdítsa a közpénzügyek átláthatóságát, rendezettségét, és járuljon hozzá a „jó kormányzáshoz”. A jó kormányzás kialakulását tekintve a laissez-faire hagyományait követő liberális és neoliberais iskolákkal szembenálló, az állami beavatkozást, az állami szerepvállalást hirdető irányzatokból fejlődött ki. Mára a jó kormányzás egy olyan összetett kritériumrendszerrel leírható eszmévé vált, amely segítségével az egyes gazdaságpolitikák, államszervezetek teljesítményei megmérettetnek.

Álláspontunk szerint a legfőbb ellenőrző intézmények a jó kormányzás legfőbb garanciális intézményei. A számvevőszék akkor teljesíti be küldetését, ha független a kormányzattól, de nem független jó kormányzástól. A legfőbb ellenőrző intézmények jó kormányzást támogató szerepével kapcsolatban azonban korábban nem készült átfogó modell. Az Állami Számvevőszék – figyelembe véve az új törvényből eredő felhatalmazását és feladatait – modellt alkotott a legfőbb ellenőrző intézmények jó kormányzáshoz való hozzájárulásának áttekintése és rendszerbe foglalása céljából. Az úgynevezett magyar modell bemutatja a jó kormányzás támogatásának alapfeltételeit, elveit, eszközeit és hatókörét.

Az állam, az alkotmányos intézmények és köztük a számvevőszéki munkát befolyásoló nézetek, a számvevőszéki szerepkörre vonatkozó elméleti megközelítések a változó világ kihívásaihoz igazodva nemzeti és nemzetközi szinten is jelentősen megújultak. E megújulás részeként került sor az ÁSZ törvény hazai módosítására is. A jogszabály olyan előrelépést képviselt, amely indokolja, hogy az Állami Számvevőszék szerepére vonatkozóan jelenjen meg egy a témát tudományos igényességgel és időszzerűen feldolgozó tanulmány-sorozat. Az összefűzött tanulmányok összessége a legfőbb ellenőrző intézmények jó kormányzásban betöltött szerepéről joggal tekinthető tehát hiánypótló alpműnek.

Az Alaptörvényből, a közintézmények jogállásából és feladatából, valamint a közszolgálati értékekből levezethető elvárás, hogy minden állami intézménynek, költségvetési szervnek tisztáznia kell azokat az alapkérdéseket, amelyek az adott szervezetet életre hívták, rendeltetését az államhoz, a kormányzáshoz és az állampolgárokhoz való viszonyát meghatározzák.

„A jó kormányzás építőkövei – fókuszban a legfőbb pénzügyi ellenőrző szerv” című tanulmány sorozat nemzetközi összehasonlításban mutatja be a legfőbb ellenőrző szervezetek szerepét a jó kormányzás elősegítésében, lefekteti a jó kormányzás feltételrendszerét, elveit, követelményeit, eszközeit, hatóterületeit és eredményeit, valamint azt, hogy az Állami Számvevőszéknél miképpen teljesültek a jó kormányzás támogatását előíró követelmények.

A jó kormányzás támogatása az Állami Számvevőszékek tevékenységei között egyre fontosabb szerepet kap, mindez meghatározza a nemzetközi tudásmegosztásban kialakuló tematikát is. Az utóbbi években elmondhatjuk, hogy az Állami Számvevőszék minden egyes tevékenységét áthatja a jó kormányzást elősegítő szemlélet, legyen ez az ellenőrzések és azok hasznosulása, az elemzések és tanulmányok egyre hangsúlyosabb szerepe, vagy a közszféra integritását elősegítő tevékenysége. Ezen kívül példamutató szervezetként a hatékonyság, elszámoltathatóság és eredményesség szempontjainak figyelembe vételével fejleszti szervezetét és az itt dolgozó munkatársakat.

A tanulmány-sorozat darabjait egyenként, füzetek formájában, magyar és angol nyelven egyaránt megjelentetjük, valamint elektronikus formában is elérhetővé tesszük az erre a célra kialakított online felületen keresztül: (<https://www.asz.hu/hu/a-jo-kormanyzas-epitokovei>).

A tanulmány-sorozatunk az elmúlt öt év egyik legfontosabb tudásterméke. Célunk mintaadó szervezetként a „jó gyakorlatok” hazai és nemzetközi megosztásának, ezáltal a „jó kormányzás” támogatás mellett az államról és a közéletéről alkotott szemlélet formálása, a közgondolkodás fejlesztése.

Domokos László
az Állami Számvevőszék elnöke

Németh Erzsébet
a tanulmány sorozat szerkesztője

